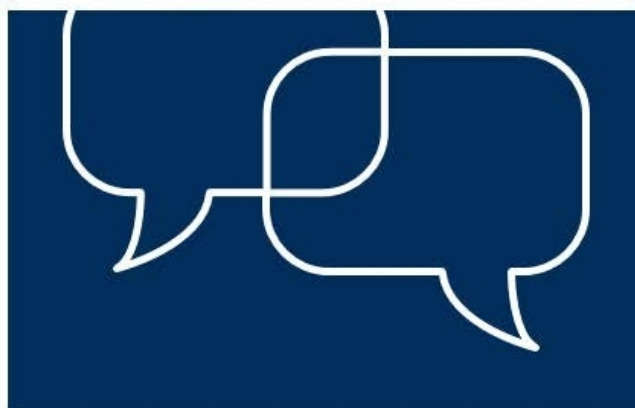
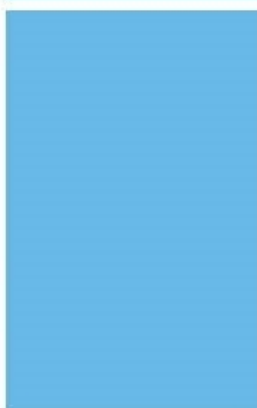
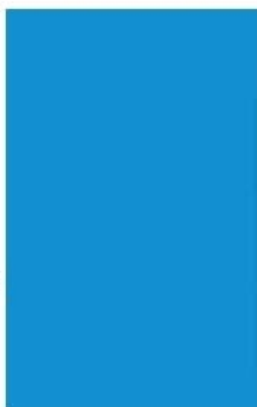

Dyrøy kommune

Årsbudsjett 2023

Økonomiplan 2023-2026

Mister du penger, mister du ingen ting.

Mister du æren, mister du meget.

Mister du håpet, mister du alt. (Finsk ordtak)

Størsteparten av de penger som staten setter i omløp, later til å lide av hjemlengsel. (Prins Philip)

Det er herlig å ha penger, så lenge man ikke har mistet gleden ved ting man ikke kan kjøpe for penger. (Salvador Dali)

Rådmannens innledning

1. Generelt

Dyrøy kommune skal være en god kommune for innbyggere, næringsliv, besøkende og ikke minst for de ansatte. Dette er fortsatt den klare strategien, både i det daglige arbeidet og gjennom de langsiktige planer.

Den kommunale drifta er fortsatt under sterkt økonomisk press. Årets budsjett er viser et fortsatt behov for betydelig nedstyring. Årsaken er i stor grad renteøkning, samt noen enkeltfaktorer som ligger utenfor kommunens kontroll. I tillegg er det også for 2023 slik at kommunen får en reell nedgang i rammetilskudd på om lag 2 mill. Etter flere år med nedtrekk, ser rådmannen det som helt nødvendig at man må gjøre strukturelle grep for å sikre at kvaliteten på tjenestene i størst mulig grad opprettholdes. I dette ligger naturlig nok en endring fra fulldelt til fådelt skole, hvor prosessen er i gang. Men en tydelig omforent plan som også viser tydelige resultater i 2023 må på plass. I tillegg bør det utredes en mulig samordning, ev. samlokalisering av skole og barnehage som kan realiseres i løpet av de nærmeste årene. Bakteppe i denne sammenheng er prognosene fra SSB som viser en kraftig nedgang i elevtall på skolen (ca. 65 i 2026). Vi har et skolebygg som har håndtert i alle fall tre ganger dette. Mulige synergier både på drift av bygning og personell bør utredes.

For den største sektoren, Helse og omsorg, må denne fortsatt rigges for det fremtidsbildet som tegner seg, både for Dyrøy kommune og for landet for øvrig. Antall eldre vil øke kraftig, og særlig prognose knyttet til andel demente vil kreve ressurser fra kommunen. Hvordan vi i dag legger til rette for dette fremtidsbilde, vil være avgjørende for vår evne til å håndtere dette i fremover. Tilrettelegging for effektiv og fremtidsrettet bygningsmasse pågår. Samtidig må vi sikre at vi greier å tilby et godt arbeidsmiljø, mulighet for kompetanseutvikling, konkurransedyktige arbeidsvilkår osv. vil være svært viktig for å kunne rekruttere og beholde medarbeidere. Samtidig må vi evne å dimensjonere og organisere tjenesten i tråd med de behov som til enhver tid eksisterer.

Generelt er det slik at kommunen må evne å utnytte de fordeler som ligger i det å være en liten kommune, nemlig evnen til raske omstillinger og justeringer av tjenesten i tråd med de økonomiske rammer og de krav til kvalitet som foreligger til enhver tid. Det krever fleksibilitet og en felles virkelighetsforståelse, både politisk og administrativt, samtidig som vi evner å kommunisere dette ut til kommunens innbyggere (og brukere av kommunale tjenester).

Hovedmålet vil fortsatte være gode, likeverdige, helhetlige og samordnede tjenester, samt tilstrekkelig kapasitet, relevant kompetanse, tilstrekkelig distanse og effektiv tjenesteproduksjon.

2. Rammer for budsjettarbeidet

2.1. Kommuneplanen

Plan og bygningsloven stiller krav om at kommunen skal ha en planstrategi (§ 10-1) som viser gjeldende- og kommende planverk som skal ligge til grunn for kommunal styring. Den overordnede planen her er kommuneplanen (§ 11-1), som består av en samfunnsdel og en arealdel.

Planstrategien for Dyrøy kommune (gjeldende for 2020-2023) ble vedtatt høsten 2020.

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt i 2015 for perioden 2015 – 2026, mens arealdelen er vedtatt i 2019.

«Dyrøy – En lærende kommune»

Kommunen har gjennom mange år hatt visjonen «Dyrøy – den lærende kommune». Denne er tydelig definert i kommuneplanens samfunnsdel, hvor det overordnede effektmålet er å utvikle kommunal praksis i overensstemmelse med livslang læring og lærende organisasjoner. Generelt skal kommunen være offensiv i møtet med utfordringer, både internt i kommuneorganisasjonen, og i relasjon til endringer i omgivelsene.

Værebegrepene skal være ledestjerner i hverdagen til alle ansatte. Værebegrepene bygger opp under mål og visjonen:

- Faglig dyktig
- Imøtekommende
- Nyskapende

2.2. Kommunens frie inntekter

Kommunesektorens frie inntekter består av skatteinntekter, rammetilskudd, eiendomsskatt og andre ikke øremerkede statlige tilskudd. De frie midlene som overføres til kommunen over statsbudsjettet er kommunens hovedfinansieringskilder for driftsrammene og har avgjørende betydning på det konsekvensjusterte budsjettet for det kommende året. Midlene påvirkes også i stor grad av den demografiske utviklingen i kommunen.

For Dyrøy kommune har inntektsutviklinga knyttet til frie inntekter blitt redusert dramatisk de siste årene. Dersom man ser på tallgrunnlaget for de siste fire årene viser det en samlet reell nedgang i inntekter på 8,6 % tilsvarende ca. 8,6 mill.

Tabell 1: *Nominell- og realvekst i prosent og kr fire siste år*

Årstall	Anslag frie inntekter	Anslag oppgavekorrigert vekst	Nominell vekst	Realvekst	Anslag beløp i kroner
2023	104 758 000	1 716 000	1,7 %	-2,0 %	- 2,1 mill.
2022	100 294 000	414 000	0,4%	-2,1 %	-2,1 mill.
2021	98 599 000	1 375 000	1,4%	-1,3 %	-1,3 mill.
2020	99 791 000	484 000	0,7%	-2,6 %	-2,6 mill.

Handlingsrom

Forslaget til statsbudsjett for 2023 legger opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på 2,6 mrd. kr (skatt og rammetilskudd). Av veksten går 1,7 mrd. kr til kommunene og 0,9 mrd. kr til fylkeskommunene. For kommunene tilsvarer dette en nominell vekst på 3,5 % og en realvekst på -0,2 % etter at generell lønns- og prisvekst (kommunal deflator) er trukket ifra.

Kommunesektoren anslås å få merutgifter knyttet til den demografiske utviklingen på 2,6 mrd. kr i 2023, hvorav kommunenes merutgifter utgjør 1,7 mrd. Pensjonskostnadene forventes imidlertid å bli redusert med 0,1 mrd. kr fra 2022 og 2023, hvilket i sum gjør at kommunesektorens handlingsrom øker med 0,1 mrd. kr. Kommunesektorens handlingsrom er vist i tabellen nedenfor.

Tabell 2: Kommunesektorens handlingsrom etter statsbudsjett 2023

	Kommuner (i mrd. kr)	Fylkeskommuner (i mrd. kr)	Kommunesektoren samlet (i mrd. kr)
Realvekst i frie inntekter	1,7	0,9	2,6
Merkostnader demografi	-1,7	-0,9	-2,6
Mindrekostnader pensjon	0,09	0,01	0,1
Økt handlingsrom	0,09	0,01	0,1

Dyrøy kommune vil motta 104,8 millioner i frie inntekter (sum skatt og rammetilskudd) i 2023.

Tabell 3: Budsjettert skatt på inntekt og formue og rammetilskudd for 2023 sammenlignet med opprinnelig budsjett 2022 og prognose årsresultat pr 2. tertial 2022.

1000 kr	Opprinnelig budsjett 2022	Prognose per sept	Budsjett 2023
Rammetilskudd	55 681	53 248	56 798
Rammetilskudd inntektsutjevning (skatt)	7 358	10 102	8 358
Skjønn	1 075	1 075	620
Småkommunetillegg	6 034	6 034	6 257
Nord-Norge tilskudd	3 795	3 795	3 954
Sum rammetilskudd	73 943	74 254	75 987
Skatt på inntekt og formue (lokal skatteinngang)	27 079	28 452	28 771
Sum rammetilskudd og skatt på inntekt og formue	101 022	102 706	104 758
Nasjonalt skatteanslag	191 759 900	209 200 000	200 075 000
Nominell skattevekst fra året før	-2,1 %	6,8 %	-4,9 %
Folketall 1.1	1 068	-	1 068
Folketall 1.4	-	1 056	-
Folketall 1.7	-	1 059	-

2.3. Havbruksmidler

I revidert budsjett for 2020 vedtok Stortinget nytt system for fordeling av havbruksinntekter fra kapasitetsjusteringene som i henhold til «trafikklyssystemet» gjennomføres annethvert år. Det ble besluttet at fra og med 2022 skal 60 % av inntektene ved kapasitetsjusteringer tilfalle staten. 40 % skal fordeles til havbrukskommuner og fylkeskommuner via Havbruksfondet.

Stortinget besluttet også å innføre en produksjonsavgift på laks, ørret og regnbueørret i statsbudsjettet for 2021 som utgjør 40 øre per kilo sløyd fisk.

Disse inntektene er såkalte frie inntekter. Dvs. kommunene står fritt til å disponere disse uten andre føringer fra staten enn lover og regler.

For budsjett- og økonomiplan 2023-2026, så er det skapt noe usikkerhet om hvordan ordningen vil fungere videre fremover, delvis med bakgrunn i NOU knyttet til inntektssystemet for kommuner som foreslår en endret fordeling, og delvis med bakgrunn i forslaget til grunnrentebeskatning som har påvirket lokal investeringsvilje nå i høst.

I og med at det pr. i dag ikke er vedtatt endringer i ordningen, har rådmann i budsjettet valgt å legge til grunn de beregninger som er gjort med grunnlag i dagens regelverk.

Tabell 4: Anslag utbetaling fra Havbruksfondet i perioden 2022-2026, og faktisk utbetaling 2020-2021

	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Havbruksfond	12 643	4 031	9 232	1 539	9 232	1 539	9 232
Produksjonsavgift			2 693	2 693	2 693	2 693	2 693
Sum havbruksmidler	12 643	4 031	11 924	4 231	11 924	4 231	11 924

2.4. Eiendomsskatt

Eiendomsskatt er en frivillig skatt og det er kommunestyret selv som avgjør om det skal skrives ut eiendomsskatt. Maksimal eiendomsskattesats for bolig og fritidsbolig er 4 promille, mens den er 7 promille for verker og bruk.

Dyrøy kommune har ikke eiendomsskatt.

2.5. Lånegjeld, renter og avdrag

Ved inngangen til 2023 forventes kommunen å ha en lånegjeld på kr 238,6 mill. (inkl. startlån og ubrukte lånemidler), jfr. tabell 5 nedenfor. Med de forutsetninger som ligger i budsjettforslaget vil utviklingen i lånegjeld være slik i økonomiplanperioden:

Obligatorisk tabell - § 5-7, Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser i økonomiplanen og årsbudsjettet

Andel lån KLP Kommunekredi	90 387 516
Andel lån Kommunalbanken	111 713 710
Andel lån Husbanken	36 540 421
Anslag lånegjeld 01.01.2023	238 641 647

(tall i hele kr)	2023	2024	2025	2026
IB	238 641 647	310 528 647	350 562 147	292 371 147
Lån nye investeringer	65 438 000	34 081 500	2 000 000	-
Nye lån til videre utlån	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000
Avdrag på lån	- 7 451 000	- 7 948 000	- 8 091 000	- 8 104 000
Ekstraordinært avdrag på lån	-	-	- 66 000 000	-
Avdrag på lån til videreutlån	- 1 100 000	- 1 100 000	- 1 100 000	- 1 100 000
Sum lånegjeld 31.12	310 528 647	350 562 147	292 371 147	298 167 147

Som følge av at økonomiplan i hovedsak fanger det mest kortsiktige investeringsbehov er det rimelig å anta at tabellen ovenfor underestimerer det som vil bli faktisk utvikling i siste del av planperioden. For å redusere kommunens lånegjeld kan salg av anleggsmidler eller eiendeler vurderes.

Renteanslaget

Renter på lån med fast rente er lagt inn etter gjeldende satser i bindingsperiodene. For lån med flytende rente er det lagt til grunn 3 måneders NIBOR pluss bankens margin. For nye lån er det lagt til grunn følgende rentesats:

Tabell 5: Rentesats som legges til grunn i planperioden for nye lån.

	2023	2024	2025	2026
Budsjettert rente nye lån	4,3 %	4,4 %	4,2 %	4,1 %

Gjennomsnittlig flytende rente tar i liten grad høyde for renteøkninger, men vurderes realistisk ut fra de prognoser og markedsforhold som er pr i dag.

Renteinntekter

For renteinntekter på bankinnskudd legges betingelser i henhold til hovedbankavtale til grunn. I gjeldende avtale har Dyrøy kommune innskuddsrente på 3 måneders NIBOR pluss margin. På bank innskudd og videreformidlingslån forventes en renteinntekt på kr 360.000 i 2023.

Oversikt renter og avdrag

Tabellen under viser kommunens netto rente og avdragsbelastning i økonomiplanperioden.

Tabell 6: Netto renteutgift og sum renter og avdrag 2022 og 2023-2026

i hele kr 1000	Opprinnelig budsjett 2022	2023	2024	2025	2026
<u>Ordinære lån:</u>					
Renteutgift eksisterende lån	2 967	7 509	7 331	7 230	6 920
Renteutgifter rentebytteavtaler	0	0	0	0	0
Nye investeringer	-	325	738	1 054	1 535
Renteutgifter videreformidlingslån	122	862	749	793	755
Sum renteutgifter lån og viderelån	3 089	8 697	8 819	9 076	9 210
<u>Renteinntekter:</u>					
Renteinntekter bankinnskudd	-190	-215	-215	-215	-215
Renteinntekter videreformidlingslån	-75	-145	-145	-145	-145
Netto renteutgift videreformidlingslån	-265	-360	-360	-360	-360
Netto renter	2 824	8 337	8 459	8 716	8 850
Avdrag	7 450	7 450	7 948	8 091	8 104
Sum renter/avdrag	10 274	15 787	16 407	16 807	16 954

Rente og avdragsbelastningen er i henhold til eksisterende lån og nye innmeldte investeringsprosjekter for perioden 2023-2026, jfr. investerings kapittelet. For 2023 er det imidlertid kun rentene som vil belaste budsjettets bunnligne da avdragene er basert på faktisk lånegjeld 1. januar i budsjettåret.

Låneavdrag i 2023 er budsjettert til 7,4 mill. Potensialet for minsteavdrag er da fullt utnyttet, jfr. kommunelovens regler for bruk av minimumsavdrag.

Beregning av minimumsavdrag er basert på anleggsmassens verdi og levetid opp mot de budsjetterte avdrag.

Startlån

Det er budsjettert med bruk av kr 15,0 mill. i startlånsmidler for videre tildeling i 2023.

I løpet av 2022 har etterspørselen etter startlån økt betraktelig. Flere av de som har tatt opp startlån tilkjenner at de ikke har vært klar over denne ordningen. En kollektiv bevisstgjøring av ordningen, der også husbanken har formidlet mulighetsrommet, forklarer den massive økningen av låneopptak.

Økningen i etterspørsel etter startlån er en ønsket tilstand i henhold til Dyrøy kommunes boligplan. Effekten av dette vil være at flere eier egen bolig, flere boliger blir bebodd og flere boliger blir hevet til normal standard.

Rentesats for startlån følger den til enhver tid gjeldende sats hos husbanken, med et påslag for 0,25%-poeng (kommunens adm.tillegg). Rente kostnadene for startlånene budsjetteres i kommunens driftsregnskap, mens avdrag skal budsjetteres i investeringsregnskapet.

2.6. *Finansielle måltall*

Den nye kommuneloven §14-2 fastsetter at kommunestyret skal vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi. Bakgrunnen for dette er å bidra til større fokus på langsiktighet, noe som igjen vil gjøre at ressursene blir disponert som ønsket i et lengre tidsperspektiv, og redusere risiko for å komme i et uføre med liten grad av økonomisk handlingsrom.

Dyrøy kommunestyre har sak 6/21 vedtatt følgende finansielle måltall:

- 1) *Det skal budsjetteres med minimum 1,75 % i netto driftsresultat årlig*
- 2) *Disposisjonsfondet skal utgjør minimum 8 % av brutto driftsinntekter. Dette måltallet skal nås innenfor økonomiplanperioden 2021-2024*
- 3) *Netto lånegjeld skal innen 2032 være redusert til maksimalt 75 % av brutto driftsinntekter.*

Måltall netto driftsresultat

Netto driftsresultat er hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. Netto driftsresultat viser årets driftsoverskudd etter at renter og avdrag er betalt og er et uttrykk for hva kommunen har til disposisjon til avsetninger og egenfinansiering av investeringene. Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) anser et driftsresultat over tid på om lag 1,75 pst. for kommunene som nødvendig for å sitte igjen med tilstrekkelige midler til investeringer, og for å ha en sunn økonomi på sikt.

Tabell 7: *Måltall netto driftsresultat*

Netto driftsresultat	2023	2024	2025	2026
Måltall i prosent	1,75 %	1,75 %	1,75 %	1,75 %
Måltall i 1000 kr	2 053	2 220	2 087	2 221

En endring +/- 1%- poeng i netto driftsresultat i % av driftsinntektene tilsvarer ca. 1,2 mill. kr. Som det fremkommer av tabellen ovenfor tilsvarer et netto driftsresultat på 1,75 % i underkant av 2,1 mill. kr for Dyrøy kommune.

I økonomiplan 2023-2026 er det budsjettert med følgende netto driftsresultat:

Tabell 8: *Budsjettert netto driftsresultat*

Netto driftsresultat	2023	2024	2025	2026
i prosent	-1,52 %	- 0,62 %	- 0,66 %	- 0,62 %
i 1000 kr	-1 789	-789	-789	-789

Som tabellen viser, ligger man i økonomiplan perioden inne med negative netto driftsresultater i hele perioden. Utviklingen i netto driftsresultatet i budsjettet er en klar indikasjon på at det er lite handlingsrom i planperioden. I kombinasjon med kommende demografiske endringer og vedlikeholdsetterslep tilsier dette at balansen i økonomiplanen reelt sett er skjør.

Dette tatt i betraktning vurderes det som mest realistisk at målsetning netto driftsresultat på 1,75 % kan nås i slutten av perioden, men det forutsetter en større omstilling for å få bedre balanse mellom utgifter og inntekter.

Måltall økonomisk buffer/disposisjonsfond

Oppbygning av disposisjonsfond gir kommunen en buffer ved uforutsette hendelser samt ha et handlingsrom på kort sikt. Med et fornuftig nivå på disposisjonsfond vil man normalt kunne håndtere inntektssvikt- eller uforutsette utgifter et enkelt år, og foreta tilpasninger i et lengre tidsperspektiv.

Kommunestyret i Dyrøy har vedtatt at disposisjonsfondet skal utgjør minimum 8 % av brutto driftsinntekter, og at dette måltallet skal nås innenfor økonomiplanperioden 2021-2024.

Tabell 9: Måltall disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

Disposisjonsfond	2023	2024	2025	2026
Måltall i prosent	8 %	8 %	8 %	8 %
Måltall i 1000 kr	9 387	10 148	9 542	10 155

Basert på vedtatt bruk og avsetning til disposisjonsfond i 2022 forventes Dyrøy å ha om lag 5,3 mill. kr på disposisjonsfondene pr 1. januar 2023. I økonomiplan 2023-2025 er det budsjettert med følgende netto avsetning til disposisjonsfond:

Tabell 10: Netto avsetning til disposisjonsfond 2023-2026

Netto avsetning disposisjonsfond	2023	2024	2025	2026
i 1000 kr	-1 000	0	0	0
i % av driftsinntekt	0,85 %	0	0	0

I sum forventes kommunens disposisjonsfond å være på om lag 4,3 mill. kr i slutten av perioden. Målt i prosent av driftsinntektene utgjør dette 3,4 % av driftsinntektene.

3. Risiko- og sårbarhet

Etter rådmannens vurdering utgjør kompetanse og kapasitet en betydelig risikofaktor for Dyrøy kommune. Det er små fagmiljøer med brede ansvarsfelt. Dersom nøkkelpersoner forsvinner, lammes tjenesteområdet for lang tid. Dette påvirker både evnen til å levere tjenester i tråd med lovkrav og forventninger hos innbyggerne, men også kommunens økonomi gjennom dårligere styring og kontroll. En situasjon med stadig nedtrekk og tilføring av nye oppgaver til ansatte er også det med på å forsterke en slik risiko.

I tillegg viser prognose for kommunens demografi frem mot 2030 en betydelig endring. Det gjelder både reduksjon i innbyggertall og endring i alderssammensetningen.

Dette vil uten tvil påvirke tjenestebehovet til denne aldersgruppen fra kommunen. Kombinasjonen økning i antall eldre og nedgang i det samlede befolkningstallet, vil også redusere tilgangen på antall yrkesaktive. Det betyr at vi har færre tilgjengelige fagfolk til å løse stadig mer komplekse oppgaver.

Det må også pekes på de kommunens plikter knyttet til ressurskrevende brukere, BPA og barnevern. Dette er områder som gjennom få enkeltvedtak kan påvirke kommunens økonomi betydelig. Erfaringer fra 2022 underbygger dette.

4. Internkontroll

God internkontroll handler i stor grad om systematisk arbeid, god organisering og dokumentasjon, arbeidsmetoder og samhandling som kan forebygge lovbrudd og uønskede hendelser.

Ny kommunelov har innskjerpet kravet til internkontroll i den kommunale drifta. Rådmannens ansvar for internkontroll følger av kommunelovens §25 hvor det blant annet heter at; Kommuner (...) skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges.

Kommunedirektøren i kommunen (...) er ansvarlig for internkontrollen. Ved internkontroll etter denne paragrafen skal kommunedirektøren utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering

- Ha nødvendige rutiner og prosedyrer
- Avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik
- Dokumentere internkontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig
- Evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for internkontroll

Kommunen har etablert kvalitetsstyringssystemet Compilo. Avviksmodulen er satt i drift og ansatte har fått eller vil få tilgang på egen telefon. Dokumentmodulen er etablert i 2022. Strukturering pågår. Noen enheter anses å være slutført med arbeidet, men det gjenstår noe kvalitetssikring av dokumenter og rutiner med påfølgende implementering for noen enheter. Enhetene må vurdere kritisk hvilke rutiner og prosedyrer som eventuelt ikke er utarbeidet og vil være en del av arbeidet med å få nødvendige rutiner/prosedyrer på plass.

For å sette ytterligere fokus på god internkontroll vil det i rådmannens strategiske ledergruppe være en fast sak i møtene framover. Det vil legges vekt på hovedpunktene KS har utarbeidet for å styrke egen internkontroll:

- Mer formalisert internkontroll
- Mer risikobasert internkontroll
- Bedre sammenheng mellom internkontroll og øvrig ledelse og styring

Høsten 2022 har kommunen iverksatt lederutviklingsprogram som vil pågå til våren 2024. Internkontroll er et av fokusområdene i programmet.

5. Dyrøy kommune som samfunnsutvikler

Generelt har kommuner en viktig rolle som samfunnsutvikler, men jo mindre kommunen er, jo større vil som oftest denne oppgaven være. Dyrøysamfunnet er avhengig av at kommunen tar en aktiv rolle for å sikre utvikling på alle områder. Det vil si innenfor næringsutvikling, infrastruktur, boligutvikling, tilrettelegging for frivillig arbeid osv.

5.1 Planarbeid

Viktige faktorer som må ligge i bunn for lokal samfunnsutvikling er et godt planverk. Dyrøy kommune har de senere år brukt mye ressurser på å få relevante kommuneplaner på plass (samfunnsplan og arealplan). Dette er med på å skape forutsigbarhet og forenkling, både for tjenesteproduksjonen og for publikum.

Kommunens planstrategi skal peke ut retning i forhold til planbehov og planinitiativ. For 2023 er det særlig tre planer som burde ha prioritet:

- Samfunnsplan – lovpålagt plan hvor gjeldende er fra 2015. Skal være kommunestyrets overordnede styringsverktøy. Ekstern bistand må påregnes i størrelsesorden 4-500 000,-.

- Trafikksikkerhetsplan - temaplan eller kommunedelplan. Nåværende plan fra 2012(?). Viktig for å komme i posisjon for bl.a. trafikksikkerhetsmidler. Forutsatt løst med interne ressurser, men med bistand fra Trygg Trafikk. Arbeidet er igangsatt.
- Rullering av kystzoneplanen. Inngår ikke i planstrategien, men behov er først og fremst oppstått ifm. mulig etablering av torskeoppdrett. Rullering forutsettes avgrenset til tilrettelegging for næringsaktivitet i sjø.

Over flere år har det vært arbeidet med å få på plass et interkommunalt plankontor. Statsforvalteren har vært pådriver og medfinansør av en utredning som har vært noe av- og på.

Kommunes planfaglige ressurs er pr. i dag kun forutsatt (og har kapasitet til) å håndtere den forvaltningsmessige delen av planarbeidet. Dvs. tilrettelegging for høringer, politisk behandling og vedtak etc. Det medfører at kommunen må påregne å kjøpe sine tjenester, enten fra private konsultentselskaper eller gjennom et slikt plankontor som vi er deltager i. Argumentet for et slik plankontor er jo både det at man kan ha et lokalt fagmiljø som man kan ha en viss styring på og dra nytte av, samt at regionale problemstillinger kan i trekkes inn i denne organisasjonen, eks. scooterløyper, reindrift osv.

Kontoret er nå etablert med leder, og øvrig rekrutteringsprosess pågår. Dyrøy kommune er en av deltagerkommunene, jfr. Kommunestyrets vedtak tidligere i år.

5.2 Sentrumsutviklinga

Dyrøy kommune vedtok ny sentrumsplan i 2020. I tiltaksplanen er det tatt inn en rekke tiltak som skal bidra til å løfte Brøstadbotn sentrum. Det forutsettes at tiltakene i planen i stor grad krever eksterne bidrag og lokal dugnad, i tillegg til kommunens involvering. Noen er allerede realisert, mens noen er under planlegging. Kommunen fikk i løpet av 2022 gjennomført prosjektering av Miljøgata, som er et av tiltakene i sentrumsplanen. Miljøgata er delt i tre tiltak, hvor et av disse er knyttet til uteområdet utenfor sentrumsbygget. Tiltaket må sees i sammenheng med realiseringen av sentrumsbygget, og denne delen av Miljøgata må være ferdigstilt innen sommeren 2024.

Rådmannen legger fortsatt til grunn at realisering av tiltak i sentrumsplanen skal skje gjennom en kostnads/ressursfordeling mellom kommunen, eksterne finansieringskilder og andre lokale bidrag.

5.3 Boligutvikling

Dyrøy kommune vedtok i 2020 en ny boligplan. I planen er det pekt på – og vedtatt en rekke tiltak for å få et mer velfungerende boligmarked i kommunen. Flere av tiltakene er, eller i ferd med å realiseres. Her trekkes særlig frem etableringen av den digitale plattformen www.boidyroy.no hvor man prøver å samle og optimalisere tiltak som både skal forenkle, samordne og fremme ordninger som skal bidra til økt boligbygging og boligomsetning i kommunen. Portalen har skapt så pass regional- og til dels nasjonal interesse at det arbeides med en mulig videreutvikling av denne bl.a. i samarbeid med Husbanken. Husbanken har innvilget et tilskudd på kr. 400 000,- for videreutvikling av tjenesten.

Rådmannen erkjenner at gjennom bedre styring og organisering av tjenesten så ligger det et potensiale. Det gjelder både gjennom effektivisering/optimalisering av utleie og drift, men også gjennom å synliggjøre tjenesten som et samfunnsutviklingstiltak. Det legges derfor opp til at ledig stilling på servicetorget lyses ut med et stillingsinnhold hvor boligforvaltning og utvikling blir sentrale oppgaver.

Videre så er det slik at Dyrøy kommunestyret har vedtatt oppstart av Dyrøy sentrumsbygg. Dette er et løft for kommunen, og som vil være et betydelig bidrag til boligutviklinga i Dyrøy. Totalt 14 leiligheter planlegges, fordelt mellom salg og utleie. Prosjektet er planlagt ferdigstilt 1. kvartal 2024.

5.4 Omstillingsprogrammet VOX

Omstillingsprogrammet VOX Dyrøy er inne i sitt 5. år. Bakgrunnen for at Dyrøy kommune har fått omstillingsstatus er næringsmessige og demografiske utfordringer. Vi har stor sysselsetting innen offentlig sektor, samtidig som næringsstrukturen i privat sektor er relativt ensidig og svært konkurranseutsatt. VOX ble fra 01.01.20 organisert som et kommunalt foretak (KF). Hovedmålet for omstillingsprogrammet er å bidra til å utvikle og sikre 50 arbeidsplasser i Dyrøy i løpet av seks år. En arbeidsplass skal forstås som et årsverk. I tillegg skal omstillingsarbeidet bidra til økt robusthet i næringslivet og en mer næringsvennlig kommune.

Omstillingsprogrammet er tilført et årlig beløp på 1 mill. fra Dyrøy kommune og 3. mill. fra Fylkeskommunen.

Gjennom VOX-programmet er det etablert flere satsninger og strukturer som vi må evne å videreføre i en eller annen form dersom vi skal unngå å tape terreng i forhold til det arbeidet som er lagt ned. Det er derfor igangsatt et prosjekt som skal legge til rette for «livet etter VOX», hvor organisering av tjenesten vil være sentral.

6. Befolkningsutvikling

Dyrøy kommune er, på lik linje med de fleste andre småkommuner i landsdelen, utsatt for betydelige endringer i det demografiske bilde. Som beskrevet ovenfor under pkt. 3 utgjør dette en betydelig trussel for kommunens evne til å levere gode tjenester i fremtida, både sett i forhold til økonomiske rammer, og i forhold til kapasitet og kompetanse.

Endringer består i både et betydelig redusert innbyggertall, men også en reduksjon i antall barn og unge til fordel for en økning i antallet eldre. Det medfører at kommunen må være forberedt på å omprioritere ressurser i tråd med dette.

Tabellen under viser faktisk folketall 1. januar 2022 og SSB's demografiske framskrivning til 2040.

Tabell 11: Faktisk folketall 1. januar 2022, og SSB's framskrivning til 2040

Tall pr 1. januar	2022	2023	2025	2030	2035	2040
0-15 år	134	132	132	126	134	136
16-18 år	39	35	26	28	23	28
19-34 år	170	154	155	131	124	114
35-66 år	441	427	416	397	390	365
67-74 år	135	145	150	150	130	143
75 år og eldre	149	156	160	203	230	237
Innbyggere totalt	1 068	1 049	1 039	1 035	1 031	1 023

Basert på SSB's befolkningsprognose forventes Dyrøy å ha en reduksjon i folketallet også i årene som kommer. Det er spesielt i aldersgruppen yrkesaktiv alder (19-66 år) at kommunen får en reduksjon i årene frem mot 2040, hvor antallet reduseres med 132 personer eller 22 %. Aldersgruppen 75 år og eldre ligger samtidig an til å øke med 88 personer eller 59 %.

Befolkningsutviklingen og alderssammensetning har stor betydning for nivået på de statlige overføringene. Meningen er at rammetilskuddet skal reflektere at de ulike aldersgruppene ikke koster kommunekassen det samme. Yrkesaktive mennesker klarer seg i hovedsak selv, mens de yngste skal ha barnehage og skoleplass, og de eldre kan gi kostnader på helse og omsorgstjenestene. Samtidig er det

ikke gitt at kommunen kan reduserte kostnader i tjenestetilbudet i takt med den demografiske utviklingen. Kommunen vil da oppleve at det blir mindre penger til rådighet.

7. Rammeområdene

Her presenteres rammeområdene, som i organisasjonskartet er definert til fire stk.; Sentraladministrasjon og fellesdrift, Oppvekst og kompetanse, Helse og omsorg og Samfunnsutvikling og infrastruktur.

Dette er verbaldelen i presentasjon av rammeområdene, der hvert rammeområde beskriver; drift, utfordringer og forutsetninger. Talldelen kommer dokumentets driftsbudsjett

Ramme 1 – Sentraladministrasjon og Fellesdrift

Her finner vi; politisk ledelse, rådmannen, økonomi og service

Drift

Tjenesten er organisert i to avdelinger med hver sin leder for personal, organisasjon og service, og økonomiavdelingen. Innenfor førstnevnte avdeling er IKT-tjenesten organisert. Den har vært organisert gjennom tjenestekjøp hos Sørreisa kommune og delvis ved egne ressurser. Fra 2023 vil nytt IKT-samarbeid med Harstad kommune være etablert og avtalen med Sørreisa kommune avsluttet. Harstad IKT vil ha ansvaret for drift av våre løsninger. Tjenestens bemanning er utvidet og dekker nå også kveld, helg, helligdager og ferier som gir forutsigbarhet for å tidlig kunne oppfatte trusler innenfor sikkerhetsbildet, samt gjøre nødvendige prioriteringer.

Utfordringer

Innenfor rammeområdet mener rådmannen at nytt IKT-samarbeid vil stabilisere seg og gi en tryggere og bedre grunnmur for ansatte og innbyggere. Utfordringen for IKT vil være i tråd med sikkerhetsutfordringer som preger landet generelt, med høy hyppighet av trusler og nye metoder som utfordrer sikkerhetsbildet. Selv om drift av tjenesten er stabilisert, vil det være utfordringer med å ha kapasitet til å prioritere prosjekter innenfor digitalisering, samtidig som det er en nødvendig faktor for utvikling av våre tjenester.

For økonomiavdelingen ligger den største utfordringen i økonomisystemet vårt. Det er en sårbarhet å være en av svært få kommuner som bruker systemet, da det gir begrensede muligheter til å få bistand eller vurdere ulike samarbeid innenfor tjenesten. Endring av økonomisystem er en tidkrevende prosess da det berører hele organisasjonen. Samtidig må Dyrøy kommune ta stilling til i hvor stor grad det begrenser oss med å benytte et system ingen andre nærliggende kommuner bruker pr. nå. Alle stillinger på økonomiavdeling er besatt og inngangen til 2023 ser bedre ut enn det gjorde for 2022.

Det skal rekrutteres til sentral stilling innenfor rammeområdet i løpet av året. Da det er svært lav arbeidsledighet pr nå, samtidig som sysselsettingen øker, er det høy konkurranse om tilgjengelig arbeidskraft. Dette påvirker rekruttering til egne stillinger generelt, da det gir økt konkurranse om tilgjengelig kompetanse. For sentrale stillinger er det svært viktig å bruke tid og ressurser på ansettelsesprosessen og redusere sårbarheten til et minimum.

Fokusområder

Organisasjonen vil fokusere på nevnte utfordringer, samtidig skal det prioriteres å jobbe med revidering av samfunnsplanen. Prosessen krever bred involvering fra ledere, innbyggere og politikere. Videre vil arbeidet med kvalitetssystemet Compilo være en prioritert oppgave også for 2023.

Rammeverket er delvis etablert, men det gjenstår å jobbe med innhold og implementering. Ut over dette vil fortsatt service ut mot innbyggerne være en prioritert oppgave. Det gjelder både tjenester i servicetorget, økonomiavdelingen og kommunikasjon/vedlikehold av hjemmesiden. Organisasjonen skal gjenspeile våre værebegreper FIN: faglig dyktig, imøtekommen og nytenkende.

Ramme 2 – Oppvekst og kompetanse

Egen Kommunalsjef for ramme 2.

Øvrige områder under rammen;

Barnehage, Skole, PPT, Barnevern, NAV og Flyktningetjenesten

Drift

For Dyrøy barnehage er det pr. 25.10.22 27 barn i barnehagen. Iht. barnehagenormen har vi hatt god dekning av pedagoger/fagarbeidere. Samtidig gir løpende opptak gjennom året utfordringer med tanke på bemanningsbehov og bemanningsnorm.

Elvetun skole har pr. 25.10.22 99 elever. For skole og SFO har barnetallet vært synkende de siste årene. Det er derfor en pågående prosess med tanke på skolestruktur ift. fulldelt til fådelt organisering av opplæringen ved Elvetun. Denne saken er så langt ikke ferdig utredet.

PP-tjenesten er et samarbeid med kommunene Målselv og Bardu der Målselv kommune er vertskommune. Dette er en godt fungerende tjeneste.

Vårt barnevernssamarbeid med Sørreisa vil opphøre 31.12.22. Dyrøy kommune har inngått samarbeidsavtale med Astafjord barneverntjeneste sammen med kommunene Salangen, Lavangen, Gratangen og lbestad.

Voksenopplæringa løses fremdeles ved kjøp av plasser ved Sjøvegan videregående skole. Vi har 4 elever ved grunnskoleopplæringen og 8 elever fra Ukraina som gjennomfører introduksjonsprogrammet.

NAV Salangen-Lavangen-Dyrøy er lokalisert på Sjøvegan, og yter arbeids- og velferdstjenester til innbyggerne i Salangen, Lavangen og Dyrøy kommune. Representant fra NAV er lokalisert en dag i uka på kontoret i kommunehuset i Dyrøy kommune.

Utfordringer

Dyrøy kommune har som mange kommuner i distriktene utfordringer med synkende folketall. Dette gjør at antall barn og elever i barnehage og skole naturligvis også synker. En slik nedgang fremprovoserer strukturelle omorganiseringer. Dette er en prosess det arbeides med ift. Elvetun skole.

Vår kommune er blitt avhengig av interkommunale tjenester på flere områder. Slike løsninger ivaretar de lovpålagte oppgavene, men kan være utfordrende med tanke på påvirkning av tjenestene faglig og økonomisk, og det tverrfaglige samarbeidet med andre kommunale tjenester.

Ved barnevernstjenesten har det i perioder vært et høyt sykefravær, stort gjennomtrekk av ansatte og lite kontinuitet. Vi har stor tiltro til at vårt nye samarbeid med Astafjord barneverntjeneste vil føre til stabilitet og god leveranse av tjenesten, og etter ny barnevernlov 01.01.22 der forebyggende arbeid har et mye større fokus, vil dette være et viktig område for barnevernet og arbeide med fremover. I budsjettsammenheng vil konsekvensen av endret tjenestetilknytning bli høyere kostnader drift. Erfaringene med arbeidet med ny samarbeidsavtale med Salangen kommune som vertskommune, er at en mer robust tjeneste skal kunne føre til mindre utgifter på tiltakssiden og bedre forebyggingsfokus.

Fokusområder

I Regionsamarbeidet med Bardu, Målselv, Lavangen og Salangen drives flere ulike kompetansetiltak sammen med kommunens barnehager og skoler. Etter gjennomgang og endret regionavtale er kommunens årlige innskudd redusert fra 143 455 til 105 048 kr.

For barnehage og skole er det for tiden stort fokus på læringsmiljø, relasjonskompetansen og samarbeid med foresatte. Å skape trygge gode oppvekstvilkår for alle barn og unge er svært viktig, og utvikling av felles kompetanse for alle ansatte som arbeider for og med mennesker har økt fokus i oppvekstsektoren. Å styrke «laget rundt barnet» og samhandlingen på tvers av sektorer er faktorer som er viktige for å bidra til gode oppvekstvilkår. Tillit mellom foresatte og barnehage/skole er svært viktige faktorer for å skape gode oppvekstvilkår i vår kommune.

Å gi barn og unge god informasjon og kunnskap om yrker og bedrifter i vår region er viktig for å beholde ungdom i kommunen. I år ble det derfor gjennomført yrkesmesse, både for barne- og ungdomstrinn i idrettshallen i Dyrøy. Yrkesmessa ble planlagt og gjennomført i samarbeid med Ungt entreprenørskap, VOX Dyrøy, Nordavind Utvikling og Elvetun skole. Tilbakemeldingene fra denne dagen var svært positiv.

Ramme 3 – Helse og omsorg

Egen Kommunalsjef for ramme 3.

Øvrige områder under rammen;

Helsestasjon og skolehelsetjeneste, Kommunepsykolog (0,4), Ergoterapeut (0,4), Fysioterapi, Legetjenester, Sykehjem og Hjemmetjenesten.

Drift

Kommunens ansvar for helse- og omsorgstjenester er hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester. Kravene til kommunen skjerpes fra år til år, oppgaver som før ble løst kun i helseforetak, blir i økende grad tillagt kommunen.

Tjenestetype og -omfang er vedtaksstyrt. Tjenestebehov og -type blir vurdert mot lovverket.

Den demografiske utviklingen krever en økt satsing på forebygging og hjemmebaserte tjenester.

Det har over tid vært jobbet aktivt med å øke andel heltidsstillinger innenfor sektoren. Andelen ansatte med uønsket deltid minker kraftig. Effekten hentes gjennom flere alternative arbeidstidsordninger, og fleksible ansatte.

Legetjeneste

Legevakt er lokalisert i Bardu, der samarbeidskommunene er Målselv og Bardu, samt kommunene i Astafjordlegesamarbeidet.

Legesamarbeid inngått med Astafjordlegen fra 01.07.21. Hjelpepersonell tiltrådte fra samme tid.

Legekantoret er nå åpent hver ukedag. Det er nå ansatt en fastlege som starter ca 1. februar. Arbeidet med å rekruttere ytterligere lege fortsetter. Lege ved kantoret er en forutsetning for å ta imot lokal LIS 1 – lege (Turnuslege).

Kommunepsykolog

Kommunepsykolog er ansatt i en vertskommuneavtale med Sørreisa, der Dyrøy er vertskommune.

Funksjonen er fordelt med 40% i Dyrøy Kommune og 60% i Sørreisa Kommune.

Tjenesten arbeider forebyggende, tverrfaglig og på systemnivå.

Helsestasjon og skolehelsetjeneste

Innen tjenesten er det budsjettet med to stillinger. I dag har vi en helsesykepleier på plass, den andre stillingen er vakant som følge av permisjon. I starten av 2023 forutsettes det at begge stillingene er

operative. Dette vil være viktig med tanke på oppfølging av flyktninger i tillegg til annet forebyggende helsearbeid som foregår.

Fysioterapitjenesten

Tjenesten er nå dekket av Fysioterapeut i hel stilling som også har tilegnet seg spesialkompetanse i psykomotorisk fysioterapi.

Privatpraktiserende fysioterapeut planlegger å avvikle sin virksomhet i 2023. Fra kommunens side gjøres det en kartlegging av behov for å vurdere om det er grunnlag for å videreføre denne tjenesten.

Sykehjem, Rehab, tjenester til funksjonshemmede og hjemmetjenester

Sykehjemmet har hatt kapasitet på 16 sengeplasser i år. I perioder har vi solgt plass til nabokommuner. Ny avdeling med 8 plasser ferdigstilles ca februar 2023. Ombygging av de gamle sykehjemsavdelingene forventes gjennomført høsten 2023. Drift av en tredje avdeling vil iverksettes gradvis etter behov. Muligheter for bemanning gjennom å kombinere hjemmesykepleie og ansatte i institusjon vurderes og planlegges.

- I hjemmetjenesten har ansatte mulighet til å gå lange vakter i helgene (14 t) inkl. en time hvile dette resulterer i arbeid hver 4. helg
- I sykehjemmet har ansatte mulighet til å gå 3-3 turnus, med tre vakter på og tre vakter fri. Disse jobber to helger på og har to helger fri.
- Standard turnus med vanlige vakter og arbeid hver 3. helg. Samt en ekstra helg pr 12. uke.

Ved hver endring av turnus og arbeidsforhold, gjøres det en innsats for å øke andel heltidsstillinger i den grad det er mulig for å opprettholde tjenester 24/7.

Engasjementet til helsepersonellet har resultert i at ansatte trener på systematiske observasjoner av kritisk syke pasienter gjennom bruk av VR briller. Dette er et pilotprosjekt i samarbeid med utviklingssenter for sykehjem og hjemmetjenester i Troms og Finnmark.

I tillegg jobbes det med:

- Helhetlig pasientforløp
- Riktig antibiotikabruk i sykehjem
- Velferdsteknologi
- Dokumentasjon av helsehjelp – struktur og metode
- Deltakelse i FACT – team.

Utfordringer

Demografisk utvikling vil om noen når stille krav til kompetente ansatte, lettetrevne institusjonsplasser, omsorgsboliger og sentrumsnære boliger for seniorer.

Rekruttering av høyskoleutdannet helsepersonell og leger er en stor utfordring. De spesialiseringer vi har spesielt behov for er palliasjon, kreftomsorg, eldreomsorg og klinisk sykepleie.

Det vil foregå flere krevende øvelser når driften skal tas ned samtidig som organisasjonen skal rustes for kommende års utfordringer med kompetansebygging og heltidskultur som fundament. Lederstrukturen innen Helse- og omsorgssektoren er svært sårbar, og det er vanskelig å prioritere ressurser på ledelse fremfor tjenesteyting og kvalifisert helsepersonell.

Fokusområder

Følgende fokusområder skal jobbes med fremover:

- Gjennomføring av nybygg og ombygging av sykehjem.
- Implementering av planen «Leve hele livet»

- Utforming av Helse og omsorgsplan.
- Kontinuerlig fagutvikling for de ansatte
- Lokalt legetilbud
- Deltakelse i Fact team
- Mentorordningen for nytilsatte

Ramme 4 – Samfunnsutvikling og infrastruktur

Kommunalsjef, som på dette området er Rådmannen favner om områdene; Teknisk, Bygg eiendom og anlegg, Selvkost, Vei og Kultur

Drift

Dette rammeområdet favner over et bredt tjenestefelt som hvor hvert enkelt felt krever en særskilt kommentar.

Enhet for tekniske tjenester

Enhet for tekniske tjenester ledes av enhetsleder hvor ca. 50% av oppgavene er dedikert dette fagområdet (50% byggesak og matrikkel). Enhetsleder har det overordnede ansvaret for forvaltning og drift av bygg/eiendom, VAR-området og vei. Stillingen ble fra 01.01.20 tatt ned til 50% da alt av investeringsprosjekter ble lagt inn i en nyopprettet prosjektlederstilling. Denne stillingen er forutsatt å løpe så lenge man har større investeringsprosjekter gående slik som i dag. Enheten har pr. i dag 4,5 stillinger innenfor vedlikehold og drift. Kommunalt brannvern er også underlagt Enhet for tekniske tjenester.

Bygg, eiendom og anlegg er i budsjettssammenheng samlet under en paraply for ha et budsjettmessig totalbilde. I løpende drift er både vedlikehold, renhold og øvrige vaktmestertjenester underlagt teknisk. Ansvar for utleie er organisatorisk fordelt over flere rammeområder.

For 2023 og årene framover vil behovet for vedlikehold og opprusting av kommunal bygningsmasse være forholdsvis stort. Vi har et etterslep som krever ressurser, særlig på endel utleieobjekter. Samtidig er det behov for ressurser til opprusting av kommunale veier og annen infrastruktur. Utskifting av veilys har vært gjort etappevis over flere år, og må videreføres i samme takt og omfang.

VAR-området (selvkost) er også underlagt Enhet for tekniske tjenester. Deler av enhetens ressurser er særskilt dedikert drift innenfor dette området. Et nytt vannverk med nye styringssystemer og rutiner krever særskilt kunnskap og kapasitet som er viktig å fokusere på. Lekkasjesøk og oppgradering av fordelingsnettet er en prioritert del av drifta

Enhet for kultur

Enheten favner bredt over det som defineres innenfor kulturbegrepet, men har en egen organisering innenfor bibliotek, kulturskole, frivilligsentralen og ungdomsarbeid. 2022 har vært et aktivt år med fokus på samarbeid med andre enheter og lag og foreninger. Dette har generert gode tilbud til befolkningen i kommunen. Spesielt sosiale sammenkomster og kultur for eldre og gode møteplasser som inkluderer og forbygger for unge, og det er lagt et godt grunnlag som vil bygges videre på i 2023.

Enheten vil fortsette å ha fokus på eksterne midler. Det gir Dyrøy kommune mulighet til å gi gode tilbud og være både innovativ og mer attraktiv.

Kulturskolen har i tillegg til sine tilbud hatt prosjekter som Kulmat og Dyrøy barneteater og våren 2023 blir det satt opp en stor forestilling. Vi ønsker å jobbe for et regionalt samarbeid som imøtekommer interessen hos unge der de er i dag.

Dyrøy folkebiblioteket har jobbet med synlighet og er en populær møteplass. Utlån av barnebøker har gått ned, men utlån på skolebiblioteket er økt. Utlån av voksenbøker er økt og det samme gjelder

faglitteratur. Vi fortsetter med fokus på å øke leseglede for barn og unge og flere som bruker biblioteket.

Ansettelse av ny koordinator for Dyrøy Frivilligsentral i 2023.

Budsjett tiltak 2023: Økt inntekt gjennom eksterne midler.

Utfordringer: Rekruttering til frivillig arbeid. Rekruttering til enheten? (Siste er frivilligsentralen som ikke er i boks)

Vedlikehold, og til dels drift av eiendomsmassen, er ikke tilstrekkelig ivaretatt gjennom den organisering og de rammer som i dag er etablert. Særlig vedlikeholdsetterslepet begynner å bli på et nivå som krever tiltak.

Bevilgningsoversikt investering*Obligatorisk tabell - § 5-5 første ledd*

DYRØY KOMMUNE - ØKONOMIPLAN 2023- 2026						
Bevilgningsoversikt – investering (i hele kr)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
1. Investeringer i varige driftsmidler	26 169 358	41 983 600	89 348 000	34 802 500	2 200 000	0
2. Tilskudd til andres investeringer	0	0	0	0	0	0
3. Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	431 832	550 000	449 000	449 000	449 000	449 000
4. Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
5. Avdrag på lån	0	0	0	0	66 000 000	0
6. Sum investeringsutgifter	26 601 190	42 533 600	89 797 000	35 251 500	68 649 000	449 000
7. Kompensasjon for merverdiavgift	-4 347 906	-6 258 000	-4 200 000	-721 000	-200 000	0
8. Tilskudd fra andre	-132 581	-13 000 000	-7 650 000	0	-6 000 000	0
9. Salg av varige driftsmidler	0	0	0	0	-60 000 000	0
10. Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
11. Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
12. Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
13. Bruk av lån	-16 647 497	-22 725 600	-77 498 000	-34 081 500	-2 000 000	0
14. Sum investeringsinntekter	-21 127 984	-41 983 600	-89 348 000	-34 802 500	-68 200 000	0
15. Videreutlån	2 704 510	5 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000	15 000 000
16. Bruk av lån til videreutlån	-2 704 510	-5 000 000	-15 000 000	-15 000 000	-15 000 000	-15 000 000
17. Avdrag på lån til videreutlån	712 532	1 100 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000	1 100 000
18. Mottatte avdrag på videreutlån	-885 606	-1 100 000	-1 100 000	-1 100 000	-1 100 000	-1 100 000
19. Netto utgifter videreutlån	-173 074	0	0	0	0	0
20. Overføring fra drift	0	0	0	0	0	0
21. Avsetninger til bundne investeringsfond	382 156	0	0	0	0	0
22. Bruk av bundne investeringsfond	-382 156	-550 000	-449 000	-449 000	-449 000	-449 000
23. Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
24. Bruk av ubundet investeringsfond	-431 832	0	0	0	0	0
25. Dekning av tidligere års udekket beløp	280 483	0	0	0	0	0
26. Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-151 349	-550 000	-449 000	-449 000	-449 000	-449 000
27. Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	-5 148 783	0	0	0	0	0

Noen prosjekter er forskjøvet i tid og vil bli gjennomført i 2023. Låneopptaket er gjort i 2022, slik at behovet for nye lån i 2023 vil være på ca. 65,4 mill. Mesteparten av dette (50 mill.) er knyttet til Dyrøy sentrumsbygg.

I likhet med de foregående år må det foreslåtte investeringsprogrammet må sies å være ekspansivt. Som nevnt er en del av bildet at noen prosjekter er iverksatt senere enn planlagt. Prosjekter som lå inne i økonomiplanen for 2022-2025 med bevilgning for 2023 er videreført med samme beløp.

INVESTERINGER

Flere av de nye større tiltakene er kommentert i kapitler ovenfor, slik at det i stor grad henvises til disse ut over en kort oppstilling her.

Teleslynge kommunale bygg

Montering av teleslynger i Nordavindshagen, kultursalen, det nye aktivitetssenteret, møterom 1 og 2 på kommunehuset, samt møterommet i frivilligsentralen.

Garderobeløsning barnetrinn, 2. etasje

Det er behov for å skifte ut garderobehyller på barneskolen. De som er der nå, er slitt og små i forhold til behov. Dagens garderobe ble montert i 1997. Hyller til sko er på gulvet noe som gjør det vanskelig med renhold. Både elevråd og FAU har etterspurt ny løsning. Det er innhentet tilbud på garderobeløsning ut fra dagens elevtall.

Mannskapsbil brannvesen

Dagen mannskapsbil/hovedbrannbil er en Scania fra 1993 og ble innkjøpt til Dyrøy brannvesen brukt fra Liftservice i 2010/11. Bilen har vært i tjeneste som brannbil i snart 30 år 10 av disse i Dyrøy. I forbindelse med siste EU kontroll på bilen, fikk vi signaler om at bilen begynner å bli sliten, og det kan bli vanskelighet med å få den godkjent, uten store utbedringskostnader. Som tidligere innmeldt som et mulig avvik i forhold mannskapets sikkerhet, er mangelen på sikkerhetsbelter i bilen. Dette er ikke heldig på ett utrykningskjøretøy (selv på eldre biler, der dette ikke var et krav). Så er det påvist rust på ramma, og pumpa på bilen har begynt å lage noen ulyder.

Utstyr til overflateredning

Redning på vann/hav er en av mange oppgaver kommune/brannvesen nå skal ha en beredskap for. I den forbindelse har Dyrøy brannvesen et behov for å kjøpe inn utstyr beregnet for denne typen oppdrag. Utstyrspakken er beregnet for innsats både på is og åpent vann.

Oppgradering av veier

Kommunen har tidligere kjørt et vedlikeholdsprogram for vei som ble avsluttet i 2020. Fortsatt er det kommunale veistrekninger som er i svært dårlig forfatning, og som også begynner å bli kritisk i forhold til forsvarlig brøyting på vinterstid.

Større utstyr til vedlikeholdsavdelingen

Innkjøp av en sitteklipper og en snøfreser til uteseksjonen.

Gatelys – LED

Deler av kommunens portefølje av gatelys er gammel, sågar har noen armatur hvor det ikke er mulig å anskaffe nye pærer. På sikt bør alt av armatur erstattes med LED. Tiltaket er en videreføring av et påbegynt arbeidet.

Bomkran på Espenesbogen

Bomkran på Espenesbogen dersom fiskere tegne seg til samvirke. Finansieres med leieavtale med fiskere.

Gasstank til fjernvarmeanlegget

Moan Auto har solgt sin gasstank og der er derfor behov for egen mindre gasstank som reserveløsning for fjernvarmeanlegget.

Innkjøp av el-biler til hjemmetjenesten

På grunn av bilskader har kommunen midlertidig måtte leie inn to personbiler fra oktober 2022 til februar/mars 2023. Der bør derfor kjøpes inn to nye biler til hjemmetjeneste kommende år. I økonomiplanperioden er det lagt opp til inn kjøp av seks el-biler over en periode på tre år.

Oppgradering styringssystem for vann

Oppgradering av dagens styringssystem for vann, SD-anlegg. Dagens system fases ut fra 2023 og det er derfor behov for å få gjennomført dette så snart som mulig.

Oppgradering av leiligheter

I årene framover vil behovet for vedlikehold og opprusting av kommunal bygningsmasse være forholdsvis stort, særlig på endel utleieobjekter. Mange leiligheter er så nedslitt at de ikke kan leies ut, i alle fall ikke til en normal pris. Prosjektet hadde planlagt oppstart i 2022, men kom ikke i gang grunnet manglende ressurser. Bevilgningen for 2023 er en videreføring av dette.

Dyrøy sentrumsbygg

Realisering av Dyrøy sentrums bygg i henhold til kommunestyrets vedtak i sak 96/22. For mer informasjon vises det til kommunestyrets tidligere behandlinger av Dyrøy sentrumsbygg.

Avløpsspumpetasjon Haug

Gjelder område Mohamn. Eksisterende ledning går ut i sjø kun med naturlig fall. Medfører at tidevannet hindrer nødvendig utskifting i røret, og ledning går tett. Må ofte spyles. Årlig kostnad på 30-50 000,- for gjentagende spyling.

Effektiviseringstiltak innen PLO (velferdsteknologi)

Innføring av velferdsteknologi og innkjøp av utstyr som er med på å drive innovativt krever noen investeringer i diverse utstyr.

Her vil noe utstyr kjøpes inn og tas i bruk i takt med pasientenes behov for å kunne bo lengre hjemme; digitale tilsyn, medisindispensere og GPS sporing er eksempler på teknologi som nærmest er plug and play nå. I tillegg vil utstyr for å sikre nødvendige undersøkelser være optimalt for å sette tjenesten i stand til å ivareta sykere pasienter. Her inngår blant annet sårkoffert og blæreskanner i tillegg til evt hjertestarter og noe laboratorieutstyr.

Utbedring av kjøkken og lysarmaturer mellomgang skole/idrettshall

Utbedring av kjøkken mellombygg skole/idrettshall etter vannskade, samt utskifting av lysarmaturer i foaje/mellombygg da disse ikke lenger er lovlig. Samlet budsjettkostnad er kr. 300 000,- og finansieres som spleiselag 50/50 mellom Dyrøy kommune og Dyrøyhallen.

Egenkapitalinnskudd KLP

Det jobbes med å gjennomgå kommunens boligportefølje, og det forventes å selge unna noe. Inntekt fra salg av eiendeler kan ikke brukes til drift, men kan brukes til kjøp av aksjer (Aksjekjøp kan ikke lånefinansieres). For å redusere bruk av disp. fond foreslås det å sette av disse inntektene og benytte det til egenkapitalinnskudd i KLP.

Utarbeide løsning for nød vann

Overført fra 2022. Drikkevannsforskriften §9 stiller krav om leveransesikkerhet til enhver tid. I dette ligger et krav om at det skal etableres et system for nød vann. Beløpet gjelder prosjektering av dette.

Energisparing og energioptimalisering

Kommunens energikostnader ligger svært høyt. Investering i nytt forsyningsanlegg bør følges opp med oppgradering av ledningsnett/teknisk infrastruktur, samt energistyring i bygg. Det forutsettes også å se på muligheten for tilskuddsordninger som kan supplere finansieringen.

Nybygg og ombygging Dyrøy omsorgssenter

Figur 1 Fasade sørøst, Dyrøy Omsorgssenter, tre avdelinger

Arbeidet med ny sykehjemsavdeling ble påbegynt høsten 2021, og er planlagt ferdig sommeren 2022. Deretter vil arbeidet med rehabilitering av resterende del av sykehjemmet påbegynnes. Dette er planlagt slutført sommeren 2023.

Investeringen er et ledd i kommunens forberedelse på å imøtekomme demografisk utvikling i kommunen hvor andelen eldre øker. Vi vil med denne investeringen legge forholdene til rette for å kunne ivareta våre svakeste innbyggere i årene som kommer. Kommunen vil i større grad til å få

oppgaver som tidligere har ligget hos spesialisthelsetjenesten. Ved å sammenstille disse utfordringene er det avgjørende at vi kan bygge opp et sentrum for ytelse av helsehjelp der vi har både gode fasiliteter og fagfolk som kan ivareta pasientene.

Investeringer som ikke er medtatt

Tabell 12: Ikke innarbeidede investeringstiltak

Prosjektnavn/tiltak	2023	2024	2025	2026	Sum 2023-2026
Oppgradering uteområde Elvetun	150 000		0	0	150 000
Inventar baserom, Elevetun	100 000	0	0	0	100 000
Integrasjon mellom JobbNorge-Elements og uttrekk ephorte databaser	175 000	139 000	0	0	314 000
Markedsføringsmaterieill, oppretting av egen bildebank	150 000	0	0	0	150 000
Bil uteseksjon	320 000	0	0	0	320 000
Hjullastert til fjernvarmeanlegget og uteseksjon	450 000	0	0	0	450 000
Ny avløpsledning Bergan - Bergan	365 000	0	0	0	365 000
Ny avløpsledning Brøstadbota - Bergan	1 500 000	0	0	0	1 500 000
Carport uteseksjonen	3 600 000	0	0	0	3 600 000
Sum ikke innarbeidede tiltak	6 810 000	139 000	0	0	6 949 000

9. DRIFTSDELEN AV ØKONOMIPLANEN FOR 2023-2026**Bevilgningsoversikt drift og økonomisk oversikt drift etter art****Bevilgningsoversikt drift**

Obligatorisk tabell - § 5-4 første ledd

DYRØY KOMMUNE - ØKONOMIPLAN 2023- 2026						
Bevilgningsoversikt – drift (i hele kr)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
1. Rammetilskudd	-75 220 207	-73 943 000	-75 987 000	-72 491 000	-72 491 000	-72 491 000
2. Inntekts- og formuesskatt	-28 131 653	-27 079 000	-28 771 000	-32 280 000	-32 280 000	-32 280 000
3. Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0
4. Andre generelle driftsinntekter	-12 475 299	-15 586 000	-12 577 000	-22 073 000	-14 501 000	-22 167 000
5. SUM GENERELLE DRIFTSINTEKTER	-115 827 159	-116 608 000	-117 335 000	-126 844 000	-119 272 000	-126 938 000
6. Sum bevilgninger drift, netto	108 160 129	102 797 825	103 310 000	111 201 000	103 226 000	110 747 000
7. Avskrivinger	10 192 601	8 440 000	8 440 000	8 440 000	8 440 000	8 440 000
8. SUM NETTO DRIFTSUTGIFTER	118 352 730	111 237 825	111 750 000	119 641 000	111 666 000	119 187 000
9. BRUTTO DRIFTSRESULTAT	2 525 571	-5 370 175	-5 585 000	-7 203 000	-7 606 000	-7 751 000
10. Renteinntekter	-182 965	-265 000	-360 000	-360 000	-360 000	-360 000
11. Utbytter	0	0	0	0	0	0
12. Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
13. Renteutgifter	2 551 471	3 113 905	8 723 000	8 844 000	9 104 000	9 236 000
14. Avdrag på lån	7 438 531	7 450 864	7 451 000	7 948 000	8 091 000	8 104 000
15. NETTO FINANSUTGIFTER	9 807 037	10 299 769	15 814 000	16 432 000	16 835 000	16 980 000
16. Motpost avskrivinger	-10 192 599	-8 440 000	-8 440 000	-8 440 000	-8 440 000	-8 440 000
17. NETTO DRIFTSRESULTAT	2 140 009	-3 510 406	1 789 000	789 000	789 000	789 000
18. Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
19. Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
20. Avsetninger til bundne driftsfond	2 681 301	36 000	36 000	36 000	36 000	36 000
21. Bruk av bundne driftsfond	-4 094 832	-809 000	-825 000	-825 000	-825 000	-825 000
22. Avsetninger til disposisjonsfond	732 561	5 283 406	0	0	0	0
23. Bruk av disposisjonsfond	-1 459 026	-1 000 000	-1 000 000	0	0	0
24. Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGERELLER DEKNING AV NETTO	-2 139 996	3 510 406	-1 789 000	-789 000	-789 000	-789 000
25. DRIFTSRESULTAT	-2 139 996	3 510 406	-1 789 000	-789 000	-789 000	-789 000
26. FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	13	0	0	0	0	0

Økonomisk oversikt etter art – drift**Obligatorisk tabell - § 5-6**

DYRØY KOMMUNE - ØKONOMIPLAN 2023- 2026						
Økonomisk oversikt etter art - drift (i hele kr)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
1. Rammetilskudd	-75 220 207	-73 943 000	-75 987 000	-72 491 000	-72 491 000	-72 491 000
2. Inntekts- og formuesskatt	-28 131 653	-27 079 000	-28 771 000	-32 280 000	-32 280 000	-32 280 000
3. Eiendomsskatt	0	0	0	0	0	0
4. Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0
5. Andre overføringer og tilskudd fra staten	-12 475 299	-15 586 000	-12 577 000	-22 073 000	-14 501 000	-22 167 000
6. Overføringer og tilskudd fra andre	-16 168 841	-9 316 000	-10 913 000	-9 917 000	-9 954 000	-9 936 000
7. Brukerbetalinger	-3 889 791	-4 092 000	-3 968 000	-3 968 000	-3 968 000	-3 968 000
8. Salgs- og leieinntekter	-12 142 430	-15 358 000	-17 559 000	-17 286 000	-17 090 000	-17 090 000
9. SUM DRIFTSINTEKTER	-148 028 221	-145 374 000	-149 775 000	-158 015 000	-150 284 000	-157 932 000
10. Lønnsutgifter	71 328 089	71 736 669	78 211 680	81 432 080	80 581 680	79 994 680
11. Sosiale utgifter	13 485 069	14 976 000	6 892 396	8 327 577	5 902 295	8 385 796
12. Kjøp av varer og tjenester	43 868 023	35 716 156	39 861 924	42 808 343	37 784 025	43 408 524
13. Overføringer og tilskudd til andre	11 680 010	9 135 000	10 784 000	9 804 000	9 970 000	9 952 000
14. Avskrivninger	10 192 601	8 440 000	8 440 000	8 440 000	8 440 000	8 440 000
15. SUM DRIFTSUTGIFTER	150 553 792	140 003 825	144 190 000	150 812 000	142 678 000	150 181 000
16. BRUTTO DRIFTSRESULTAT	2 525 571	-5 370 175	-5 585 000	-7 203 000	-7 606 000	-7 751 000
17. Renteinntekter	-182 965	-265 000	-360 000	-360 000	-360 000	-360 000
18. Utbytter	0	0	0	0	0	0
19. Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
20. Renteutgifter	2 551 471	3 113 905	8 723 000	8 844 000	9 104 000	9 236 000
21. Avdrag på lån	7 438 531	7 450 864	7 451 000	7 948 000	8 091 000	8 104 000
22. NETTO FINANSUTGIFTER	9 807 037	10 299 769	15 814 000	16 432 000	16 835 000	16 980 000
23. Motpost avskrivninger	-10 192 599	-8 440 000	-8 440 000	-8 440 000	-8 440 000	-8 440 000
24. NETTO DRIFTSRESULTAT	2 140 009	-3 510 406	1 789 000	789 000	789 000	789 000
25. Disponering eller dekning av netto driftsresultat	0	0	0	0	0	0
26. Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
27. Avsetninger til bundne driftsfond	2 681 301	36 000	36 000	36 000	36 000	36 000
28. Bruk av bundne driftsfond	-4 094 832	-809 000	-825 000	-825 000	-825 000	-825 000
29. Avsetninger til disposisjonsfond	732 561	5 283 406	0	0	0	0
30. Bruk av disposisjonsfond	-1 459 026	-1 000 000	-1 000 000	0	0	0
31. Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
SUM DISPONERINGER ELLER DEKNING AV NETTO						
32. DRIFTSRESULTAT	-2 139 996	3 510 406	-1 789 000	-789 000	-789 000	-789 000
33. FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR	13	0	0	0	0	0

Netto driftsresultat er utfordrende, jfr. kapittel om økonomisk måltall.

Generelle rammebetingelser – frie inntekter

Som det skrives i innledningen, består kommunesektorens frie inntekter av skatteinntekter og rammetilskudd. De frie midlene som overføres til kommunen over statsbudsjettet har avgjørende påvirkning på det konsekvensjusterte budsjettet for det kommende året. Midlene påvirkes i stor grad av den demografiske utviklingen i kommunen.

Anslagene for frie inntekter i økonomiplanperioden er usikker og er som nevnte i stor grad avhengig av befolkningsutvikling og øvrige statlige rammebetingelser. Budsjett 2023 er beregnet etter gjeldende inntektssystem. Fra 2024 er det foreslått større endringer i inntektssystemet, blant annet med annen utjevning av inntekter fra konsesjonskraft og havbruk. Fra 2024 og ut planperioden er rammetilskudd og inntekts- og formuesskatt beregnet etter forutsetningen som ligger i KS sin prognosemodell. Anslaget på inntekter fra havbruk er beregnet av Telemarksforskning og lagt til grunn i planperioden.

Før nærmere informasjon om forutsetningene som er lagt til grunn i økonomiplanperioden vises det til kapittel 2.

Lønnsbudsjettering og sentral lønnsreguleringskonto

Årslønnsveksten for 2023 er i statsbudsjettet altså anslått til 4,2 %. De enkelte ansvarsområdene har inne sist oppdaterte og kjente lønn i budsjetteringsgrunnlaget. Det betyr at det som kalles lønnsoverhenget (fra 2022) ligger inne. Lønnsoverhenget til 2023 har KS beregnet til å være 1,0% for arbeidstakere i kapittel 4 i hovedtariffavtalen (innenfor «KS-området»).

I budsjetteringen av kostnadene på pensjonsfeltet har rådmannen lagt inn premieavvik etter beregninger fra KLP.

Forutsetninger for kommunens rammeområder

Her presenteres rammeområder, som i organisasjonskartet er definert til fire stk.; Sentraladministrasjon og fellesdrift, Oppvekst og kompetanse, Helse og omsorg og Samfunnsutvikling og infrastruktur.

For hvert av disse rammeområdene er det i tabellform vist hvordan foreslått nettoramme for området i planperioden 2023-2026 framkommer. I tillegg er det gitt noen utfyllende kommentarer.

Ulike tiltak er spesifisert i egne deler av tabelloppstillingene. Tiltak eller konsekvenser som har medført en økning i ramma er vist med et positivt fortegn foran beløpet, mens tiltak som har medført en reduksjon i ramma er vist med et negativt fortegn. Økte utgifter/avsetninger eller reduserte inntekter (inkl. redusert bruk av fondsmidler) betyr økning i ramma. Reduserte utgifter/avsetninger eller økte inntekter (inkl. økt bruk av fonds) betyr reduksjon i ramma.

Sum bevilgninger drift, netto, fordelt per rammeområde

Obligatorisk tabell - § 5-4 andre ledd

DYRØY KOMMUNE - ØKONOMIPLAN 2023- 2026						
<i>Bevilgning til de enkelte budsjettområdet</i> (hele kr)	Regnskap 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025	Budsjett 2026
Sentraladm. og fellesdrift	13 895 093	15 246 000	9 590 560	8 916 447	7 817 346	8 812 067
Oppvekst og kompetanse	29 753 885	27 603 381	34 749 716	37 286 950	34 446 103	35 892 633
Helse- og omsorg	46 755 772	47 546 444	48 420 773	52 143 326	48 473 284	52 219 054
Samfunnsutvikling og infrastruktur	17 770 605	12 562 000	10 708 951	13 014 277	12 649 267	13 983 246
Fellesfinansiering	-15 226	-160 000	-160 000	-160 000	-160 000	-160 000
Sum netto driftsrammer	108 160 129	102 797 825	103 310 000	111 201 000	103 226 000	110 747 000

Ramme 1 - Sentraladministrasjon og fellesdrift

Sentraladministrasjon og fellesdrift		2023	2024	2025	2026
Opprinnelig ramme	A	15 246 000	15 046 940	15 353 493	14 246 000
Endringer vedtak / hendelser (konsekvensjusteringer):					
Justering lisenser		171 000	171 000	171 000	171 000
Ny IKT drift avtale med Harstad		625 000	625 000	625 000	625 000
Endringer budsjett Kontrollutvalg		72 000	72 000	72 000	72 000
Redusert inntekt øk.avd, bortfall regnskapsføring N.utv.	B	100 000	100 000	100 000	100 000
Premieavvik og amortisert premieavvik		-6 580 000	-6 580 000	-6 580 000	-6 580 000
Omstillingsprogram avsluttes		0	-56 000	-56 000	-56 000
Kostnader Valg		80 000	0	80 000	0
Diverse andre justeringer inkl. lønnsoppgjør		581 000	581 000	581 000	581 000
Ramme konsekvensjustert budsjett	C	10 295 000	9 959 940	10 346 493	9 159 000
Tiltak/ satsninger lagt inn:					
Ferdigstilling samfunnsplan i løpet av 2024		0	0	-250 000	-250 000
Lønnsnett 2023	D	538 000	538 000	538 000	538 000
Interkommunalt plankontor inkl. kystsoneplan		140 000	140 000	140 000	140 000
Veteranplan		30 000	0	0	0
konkrete omstillings- og innsparingstiltak lagt inn:					
Datautstyr IT-drift kuttes i to år		-125 000	-125 000	0	0
Oppsigelse Rådhuspakken Bredbåndsfylket	E	-27 500	-30 000	-30 000	-30 000
Redusert kostnad bedriftshelsetjeneste		-60 000	-60 000	-60 000	-60 000
Tilskudd til stilling sentraladm. - Bo i Dyrøy		-400 000	-400 000	-400 000	-400 000
Nedtrekk 2023-2026		-799 940	-306 553	-1 360 654	-284 933
Forslag til netto ramme		9 590 560	8 916 447	7 817 346	8 812 067

B – Konsekvensjusteringer

1. Justering av lisenskostnader IKT-avdelingen
2. Kjøp av IKT-tjeneste fra Harstad kommune, jfr. tidligere vedtak om IKT-samarbeid
3. Budsjett for Kontrollutvalg budsjettet i henhold til mottatt budsjettforslag fra K-sekretariatet
4. Kommunen førte tidligere regnskapet for Nordvind Utvikling for et honorar på kr 100.000. Fra 1. januar 2021 er dette satt bort til eksternt firma, men inntekten har ikke vært tatt ut av kommunebudsjettet.
5. Førning av premieavvik og amortisert premieavvik i henhold til beregninger fra pensjonsleverandør.
6. Omstillingsprogrammet Vox avsluttes 1. januar 2024.
7. Lagt inn kostnader for kommune- og stortingsvalg.
8. Diverse andre justeringer.

D – Tiltak/ satsinger

1. Samfunnsplan forventes ferdigstilt i løpet av 2024. Tidligere bevilgning kan da tas ut av budsjett.
2. Økning i avsatt lønnsnett i henhold til forventet årslønnsvekst 2022-2023 oppgitt i statsbudsjettet.
3. Kostnader til interkommunalt plankontor. Det forutsettes at kommunes bevilgning også dekker kostnader til revidering av kystsoneplanen.
4. Veteranplan i 2023

E – Konkrete omstillings- og innsparingstiltak lagt inn:

1. I forbindelse med overgangen og samarbeidet med Harstad IKT er det kjøpt inn mye nytt utstyr. Det forventes derfor at postene til IKT-utstyr kan kuttes for de to kommende årene.
2. Grunnet overgang til Harstad IKT kan «rådhuspakken» vi kjøper hos Bredbåndsfylket sies opp.

3. Det er inngått ny avtale med bedriftshelsetjenesten. Den nye avtalen gir en besparelse på kr 60.000
4. Kommunen har fått tilsagn om prosjektmidler fra Husbanken tilknyttet bolyst/boligutvikling. Tilskuddet knyttes opp mot vakant stilling i sentraladministrasjon. Når prosjektet er slutført tenkes stillingen å være selvfinansierende.
5. Rammeområdet andel av nedtrekk.

Ramme 2 - Oppvekst og kompetanse.

Oppvekst og kompetanse		2023	2024	2025	2026
Opprinnelig ramme	A	27 603 381	27 924 200	27 248 500	26 680 500
Endringer vedtak / hendelser (konsekvensjusteringer):					
To lærere på videreutdanning vår 2023 inkl. refusjon		86 500	-86 500	0	0
Redusert refusjon gjesteelever		319 000	671 000	800 000	800 000
Ekstratilskudd flyktninger 1-5år. Siste år 2022 Skole/SFO/bhg		1 855 000	1 855 000	1 855 000	1 855 000
Tatt bort bruk av fond		255 000	255 000	255 000	255 000
Økt kostnad skoleskyss VO		52 000	52 000	52 000	52 000
Kjøp av tjenester fra Sjøvegan VGS for VO og Norsk/samf.fag		380 000	380 000	380 000	380 000
Økt grunnskoletilskudd og persontilskudd		-104 000	-104 000	-104 000	-104 000
Redusert brukerbetaling barnehage		54 000	54 000	54 000	54 000
Justering adm.kostnad bortfall tilskudd fra Statsforvalter BV		279 000	279 000	279 000	279 000
Økt adm.kostnad nytt samarbeid Astsfjord BV-tjeneste	B	550 000	550 000	550 000	550 000
Kostnader til konvertering/flytting av data		20 000	-20 000	0	0
Justering barnevernstiltak		2 168 000	2 168 000	2 168 000	2 168 000
Lønn og driftskostnader flyktningstjenesten		879 000	879 000	879 000	879 000
Ventestønad, intostønad og etableringstilskudd		2 569 600	3 628 200	3 328 000	3 328 000
Integreringsstilskudd		-4 325 000	-6 054 000	-6 911 000	-7 613 000
Tilskudd Krisesenter		228 000	228 000	228 000	228 000
Adm. NAV budsjett 2023		100 000	100 000	100 000	100 000
Sjenkekontroll		19 000	19 000	19 000	19 000
Sosialhjelp (ned fra 700' til 600')		-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Diverse andre justeringer inkl. lønnsoppgjør		951 500	951 500	951 500	951 500
Ramme konsekvensjustert budsjett	C	33 839 981	33 629 400	32 032 000	30 762 000
Tiltak/ satsninger lagt inn:					
Fremmedspråk elever - særskilt norskundervisning		149 000	149 000	149 000	149 000
Gjestelev(er) i annen kommune	D	95 000	95 000	95 000	95 000
Ny makspris barnehage 2023		75 000	75 000	75 000	75 000
Barn i privat barnehage annen kommune		230 000	230 000	182 000	67 000
konkrete omstillings- og innsparingstiltak lagt inn:					
Justering antall bosatte flyktninger, når 30 bosatte i 2023		-1 295 000	-1 153 600	-987 000	-826 000
Redusert bemanning bhg i hht bemanningsnorm (-80 %)	E	-467 320	-467 320	-467 320	-467 320
<i>Korr. for beløp som ikke er på § 5-4 andre ledd</i>		3 770 000	5 357 600	6 048 000	6 589 000
Nedtrekk 2023-2026		-1 646 945	-628 130	-2 680 577	-551 047
Forslag til netto ramme		34 749 716	37 286 950	34 446 103	35 892 633

B - Konsekvensjusteringer

1. lagt inn vikarkostnader og tilhørende refusjon for to lærere som er på videreutdanning vår 2023.
2. Kommunen har færre gjesteelever i kommende periode. Inntekten reduseres derfor og forsvinner helt fra 2025.
3. Vi har tidligere mottatt ekstra tilskudd for flyktninger. Siste mottaks år for dette tilskuddet er imidlertid 2022, og tilskuddet tas derfor bort i sin helhet fra 2023.
4. Vi mottar heller ikke lenger tilskudd på miljøarbeiderstillingen på skolen.
5. Økt antall elever på voksenopplæringen på Sjøvegan gir økte skysskostnader, samt økte kostnader til kjøp av tjenester for norsk og samfunnsfag.
6. Flere elever på voksenopplæring gir øker kommunen grunn- og persontilskudd
7. Får litt mindre inn i foreldrebetaling i barnehagen enn budsjettet
8. Statsforvalteren ga tidligere tilskudd på to stillinger i Sørreisa og Dyrøy barnevernstjeneste. Dette tilskuddet gikk inn i rammetilskuddet fra og med 2022, men ble ikke korrigert i budsjettet.

- Økt administrativ kostnad etter overgang fra Sørreisa til Astafjord barneverntjeneste. Det legges også inn kostnader for konvertering og flytting av data fra Sørreisa til Astafjord barneverntjeneste.
- Gjennomgang av tiltak i barneverntjenesten og justering av budsjett i henhold til dette.
- Lagt inn drifts- og lønnskostnader for flyktningetjenesten med tilhørende utgifter til vente- og introduksjonsstønad. Er også lagt inn tilhørende integreringstilskudd fra Imdi.
- Lagt inn tilskudd til krisesenteret og skjenkekontroll da dette ikke har ligget i budsjettet tidligere.
- Vår andel av den administrative driften av NAV er budsjettetert i henhold til mottatt budsjett.
- Kommunens kostnader for sosialhjelp er justert ned fra 700.000 til 600.000 i 2023 basert på framskrivning av årets regnskap.

D – Tiltak/satsinger

- Behov for å sette inn ressurser til særskilt norskundervisning for fremmedspråkelever. Er lagt inn midler til 20 % stilling.
- Kostnader for elever folkeregistrert i Dyrøy kommune, men som går på skole i annen kommune.
- Maksprisen i barnehagen reduseres til 3.050 kr per måned fra 1. januar 2023.
- Kostnader for barn folkeregistrert i Dyrøy kommune, men som går i privat barnehage i annen kommune.

E – Konkrete omstillings- og innsparingstiltak lagt inn:

- Justering av antall bosatt flyktninger. Forventer å nå 30 bosatte inne utgangen av 2023. Dette forventes å gi kommunen en netto merinntekt på 1,3 millioner.
- Gjennom vakanser er bemanningen i barnehagen redusert med 80 %. Denne ressursen er ikke foreslått erstatt da barnehagen drifter innenfor bemanningsnormen tross reduksjonen.
- Sektorens andel av nedtrekk.

Ramme 3 - Helse og omsorg

Helse og omsorg		2023	2024	2025	2026
Opprinnelig ramme	A	47 546 444	47 726 444	47 726 444	47 726 444
Endringer vedtak / hendelser (konsekvensjusteringer):					
Legevakt		20 000	20 000	20 000	20 000
Astafjordlegen - adm		90 000	90 000	90 000	90 000
Fysioterapeut - avtale		49 000	49 000	49 000	49 000
Lis tilskudd og refusjon Helfo		-525 000	-525 000	-525 000	-525 000
Gjesteinnbygger oppgjør		150 000	150 000	150 000	150 000
Husleie lege + LIS lege		84 000	84 000	84 000	84 000
Astafjordlege - fellesdrift	B	1 263 000	1 263 000	1 263 000	1 263 000
Ref. kommunepsykolog Sørreisa (60 %)		-33 000	-33 000	-33 000	-33 000
Medisinsk forbruksmateriell og utstyr		110 000	-70 000	-70 000	-70 000
Gardiner og utstyr til dagsenter		70 000	-70 000	-70 000	-70 000
Red. tilskudd komp. heving		250 000	250 000	250 000	250 000
Kjøp av dagtilbud Astafjord		170 000	170 000	170 000	170 000
Diverse andre justeringer inkl. lønnsoppgjør		1 122 400	1 122 400	1 122 400	1 122 400
Mindre refusjon ressurskrevende tjenester		163 000	163 000	163 000	163 000
Ramme konsekvensjustert budsjett	C	50 529 844	50 389 844	50 389 844	50 389 844
Tiltak/ satsninger lagt inn:					
Kjøp av BPA fra privat firma (2x100%)	D	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
Økt bemanning ny sykehjemsavdeling		0	2 399 000	2 399 000	2 399 000
konkrete omstillings- og innsparingstiltak lagt inn:					
Generell innsparing tiltak funksjonshemmede		-153 000	-153 000	-153 000	-153 000
Økt lærlingtilskudd		-40 000	-40 000	-40 000	-40 000
Opphør avtale privatpraktiserende fysio		-248 500	-497 000	-497 000	-497 000
Redusert innleie fysioterapeut (tilsvarende 11 % stilling)		-84 000	-84 000	-84 000	-84 000
Reduksjon vakant enhetslederstilling hj.tjenesten 20 %		-165 000	-165 000	-165 000	-165 000
Reduserte kostnader til tilsynslege/kommuneoverlege, inngår i kostnader til Astafjordlegen	E	-888 000	-888 000	-888 000	-888 000
Økning kostpakke "full kost" med kr 20		-45 000	-45 000	-45 000	-45 000
<i>Korr. for beløp som ikke er på § 5-4 andre ledd</i>		301 156	301 156	301 156	301 156
Nedtrekk 2023-2026		-2 786 727	-1 074 674	-4 744 716	-998 946
Forslag til netto ramme		48 420 773	52 143 326	48 473 284	52 219 054

B - Konsekvensjusteringer

- Økning kostnader legevakt og Astafjordlegen i henhold til budsjett 2023
- Justering av tilskuddet til privatpraktiserende fysioterapeut i henhold til nasjonal tilskuddssats
- Forvente refusjon for LIS lege samt økt refusjon for Helfo
- Kostnader for gjesteinnbyggeroppgjør i legetjenesten
- Økt husleiekostnad for lege og LIS lege
- Kostnad for drift av Astafjordlegen
- Økt refusjon fra Sørreisa for deres andel av kommunepsykologstilling
- Innkjøp av medisinsk utstyr og materiell. Mesteparten av bevilgningen tas ut fra 2024.
- Engangsbevilgning for innkjøp av gardiner og utstyr til dagsenteret
- Redusert tilskudd til kompetanseheving
- Økt kjøp av dagtilbud hos Astafjord Vekst
- Mottar mindre refusjon for ressurskrevende tjenester

D – Konkrete omstillings- og innsparingstiltak – lagt inn:

1. Kjøp av BPA fra privat aktør, tilsvarende to hele stillinger
2. Når ny sykehjemsavdeling er ferdigstilt må det, basert på kommunes demografiske utvikling, forventes økt pågang. I planperioden er det derfor lagt inn 14 timer ekstra per dag, tilsvarende 2,7 årsverk fra og med 2024.

D – Konkrete omstillings- og innsparingstiltak – foreslått men ikke lagt inn:

1. Basert på tidligere års faktisk forbruk foreslås en generell innsparing på ansvar tiltak for funksjonshemmede
2. Tilskudd til lærling er i budsjettet økt med kr 40.000
3. Privatpraktiserende har varslet at han er i prosess med å selge. Det foreslås at avtalen om driftstilskudd ikke forlenges med eventuell ny kjøper. Det legges inn halvårseffekt av tiltaket i 2023.
4. Opphør av avtale om innleie av fysioterapeut til sykehjemmet. Ivaretas av kommunalt ansatt fysioterapeut
5. Deler av vakant enhetslederstilling i hjemmetjenesten som ikke er knyttet opp mot turnus kuttes
6. Som følge av overgangen til Astafjordlegen kan tidligere budsjetterte kostnader til tilsynslege/kommuneoverlege kuttes da disse inngår i kostnaden til Astafjordlegen
7. Kostpakken «full kost» foreslås økt med 20 kroner, jfr. egen sak om gebyrregulativ oppvekst, kultur og helse .
8. Rammeområdets andel av nedtrekk

Samfunnsutvikling og infrastruktur

Samfunnsutvikling og infrastruktur		2023	2024	2025	2026
Opprinnelig ramme	A	12 562 000	12 093 000	12 366 000	12 562 000
Endringer vedtak / hendelser (konsekvensjusteringer):					
Opphør husleie fra NAV		248 000	248 000	248 000	248 000
Leie basseng til Sørreisa		-469 000	273 000	196 000	0
Inntekter Utleiebygget		-83 000	-83 000	-83 000	-83 000
Fjernvarme (sum 700' kr, 2,0 kWh a 0,35)		-41 000	-41 000	-41 000	-41 000
Leie av maskin for lasting av flis	B	50 000	50 000	50 000	50 000
Redusert leieinntekt Industrihall Finnlandsmoen		60 000	60 000	60 000	60 000
Antatt økt kontraktskostnad vintervedlikehold		1 315 000	1 315 000	1 315 000	1 315 000
Gebyrer justert i henhold til selvkostmodell		-1 456 000	-1 456 000	-1 456 000	-1 456 000
Redusert bruk av fond Frivilligsentralen		100 000	100 000	100 000	100 000
Diverse andre justeringer inkl. lønnsoppgjør		108 000	108 000	108 000	108 000
Redusert brukerbetaling, færre elever kulturskolen		20 000	20 000	20 000	20 000
Ramme konsekvensjustert budsjett	C	12 414 000	12 687 000	12 883 000	12 883 000
Tiltak/ satsninger lagt inn:					
Økt inntjening bygg- og plansaker, kart og oppmåling		-120 000	-120 000	-120 000	-120 000
Økt leieinntekt brannstasjon Astafjord vekst	D	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Drift Dyrøy sentrumsbygg		0	750 000	1 500 000	1 500 000
konkrete omstillings- og innsparingstiltak lagt inn:					
Tilskudd til frivilligsentraler		-448 000	-448 000	-448 000	-448 000
Husleie økes med KPI 6,9 %		-125 000	-125 000	-125 000	-125 000
Veterinærtjeneste i henhold til faktisk forbruk		-55 000	-55 000	-55 000	-55 000
Lønn uteseksjon dekkes av investeringsprosjekter	E	-696 000			
<i>Korr. for beløp som ikke er på § 5-4 andre ledd</i>		729 000	729 000	729 000	729 000
Nedtrekk 2023-2026		-965 049	-378 723	-1 689 733	-355 754
Forslag til netto ramme		10 708 951	13 014 277	12 649 267	13 983 246

B - Konsekvensjusteringer

- NAV har lagt opp leieavtalen med Dyrøy kommune, men dette er ikke blitt korrigert i budsjettet
- Sørreisa kommune leier bassenget på Elvetun inneværende skoleår 2022/2023. I budsjettet antas det at de blir å fortsette å leie basseng hos oss frem til væren 2025.
- Økt leie inntekt etter at flere nye aktører flyttet inn da kontorhotellet ble revet
- Budsjettet bruk av 2,0 kWh fjernvarme i 2023
- Behov for å leie inn maskin for å laste flis til fjernvarmeanlegget
- Redusert inntekt i industrihallen på Finnlandsmoen etter at leietaker gikk konkurs
- Kostnad for vintervedlikehold forventes å øke når nytt anbud skal ut
- Justering av gebyrer på selvkostområdene i henhold til selvkostmodell. Se egen sak om gebyrregulativ selvkost.
- Tidligere bruk av fondsmidler på Frivilligsentralen tas bort
- Redusert brukerbetaling i kulturskolen som følge av færre elever

D – Tiltak/ satsinger

- Forventet økt inntjening på bygge- og plansaker, samt kart- og oppmålingssaker.
- Justering av husleien til Astafjord Vekst etter ombygging i gamle brannstasjon
- Kommunens subsidiering av Dyrøy sentrumsbygg legges inn med halvårseffekt fra 2024, og helårseffekt fra 2025.

E – Konkrete omstillings- og innsparingstiltak lagt inn:

1. Søke om øremerket tilskudd til frivilligsentraler
2. Husleie for kommunale utleie- og omsorgsboliger økes med KPI, 6,9 %.
3. Kostnader til veterinærtjeneste justeres ned til faktisk forbruk
4. For 2023 legges det opp til at ett av årsverkene på uteseksjon kan finansieres over investeringsprosjekter